

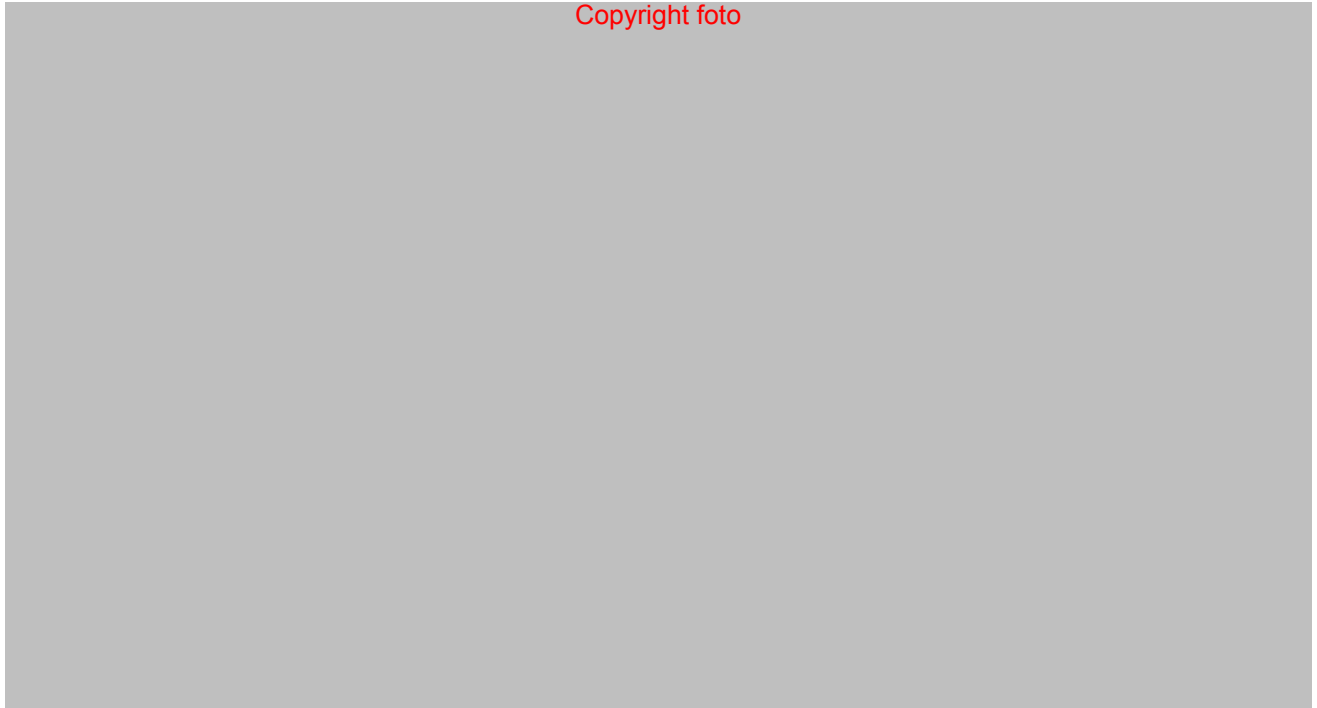
Copyright foto

Tussen wetten van gisteren en varken van morgen

Specialisten schetsen varkenssector in 2014

Een nieuw jaar brengt nieuwe onzekerheden, en voor de varkenssector is dat niet anders. Vijf sectorspecialisten schetsen hun verwachtingen voor het komende jaar.

Copyright foto

Patrick Janssen, senior agrarisch adviseur bij Accon avm

'Ondernemers zijn vrijer in denken in mogelijkheden'

Copyright foto

„Instandhouding van dierrechten kan de discussie over megastallen in een ander daglicht plaatsen”

Hoe staat de sector er nu voor?

„In 2013 hebben veel bedrijven de laatste puntjes op de i gezet. Dit in verband met de verplichte aanpassingen van overheidswege van onder andere groepshuisvesting, emissie-eisen en oppervlakte-eisen voor vleesvarkens. Veel bedrijven hebben dit gecombineerd met een uitbreiding.”
„Gemiddeld genomen staat de sector er redelijk voor, maar de situatie verschilt per bedrijf. Bedrijven die qua schaal een mooie omvang hebben, kunnen de voordelen die dit biedt op met name toeslagen voor biggen en vleesvarkens en korting op voer goed uitnuttten. De gemiddeld hogere financieringslasten van deze bedrijven vallen weg tegen de hiervoor genoemde voordelen.”

Wat kunnen we in 2014 verwachten?

„De varkenshouderij is groot geworden

doordat stallen technisch minder snel verouderen dan hetgeen banken aan aflossing eisen. Door de verplichte investeringen in dierenwelzijn en duurzaamheid is hier een 'hobbeltje' ontstaan. Echter de komende jaren zijn geen kostprijsverhogende verplichte investeringen in de stallen te verwachten. Ondernemers zijn dus vrijer in het denken in mogelijkheden met betrekking tot bedrijfsontwikkeling. Wel is die bedrijfsontwikkeling een zaak van lange adem geworden, door langere vergunningsprocedures en moeilijke financiële trajecten.”

Wat is de impact van de verplichte mestverwerking, samen met het in stand houden van dierrechten?

„Investeringen in mestverwerking zijn wel degelijk noodzakelijk. Op veel (intensieve) varkenshouderijen zijn de mestafzetkosten nagenoeg gelijk aan de jaarlijkse aflossingen. In de pluimveehouderij zijn een goedlopende export en binnenlandse verwerking de mestafzetkosten ten opzichte van circa 10 jaar geleden tussen de 50 en 100 procent gedaald. Als deze daling ook in de varkenshouderij 'beschikbaar' komt dan kan ook weer worden geïnvesteerd in verduurzaming van de sector. Immers verduurzaming kan alleen maar plaatsvinden bij een, voor lange periode, financieel gezonde varkenshouderij. Duurzaam is ook continuïteit!” ▶

Paul Bens, directeur DLV

'Schandalen en dierziektes grootste bedreiging'

Copyright foto

„Be good en tell it is meer aan de orde dan ooit”.

Wat kunnen we in 2014 verwachten?

„Er is toenemende belangstelling van consumenten en tussenschakels in de herkomst van vlees. Ook de vraag naar specifieke producten neemt serieuze vormen aan. Een goede prijs voor een goed product wordt daarmee steeds beter bereikbaar. Schandalen zijn daarvoor de grootste bedreigingen, naast dierziektes. Zeker als die leiden tot exportbelemmeringen, wordt dat aangegrepen voor grote prijsvallen.”

„Een betere communicatie en een strikte borging van de kwaliteit zullen kansen geven om het product een betere marktpositie te geven. Be good en tell it is meer aan de orde dan ooit, vooral om het idee uit te bannen dat er misstanden zijn en om te laten weten wat je doet. Wellicht is stay good en tell it beter van toepassing.”

Wat is de impact van de verplichte mestverwerking, samen met het in stand houden van dierrechten?

„Dat is voor vele partijen van verschillend belang. Wijzers zullen blij zijn dat er nog rechten zijn, evenals continueerders. Groei-ers zullen liever afschaffing van dierrechten zien, om logische bedrijfseconomische redenen.”

„De verplichte mestverwerking is enkel een doelvoorschrift omdat er anders geen evenwicht wordt verwacht op de mestmarkt. Als dat er wel komt, kan het beleid ook weer ruimte bieden en de regels versoepelen. De kostprijsverhoging die het op korte termijn zeker heeft, zal voor veel bedrijven zwaar zijn. Toch, als er krachte op de mestmarkt door zou ontstaan, dan ontstaat er een nieuw evenwicht waarbij de kosten van mestverwerking leidend zullen zijn. Door hier nu een verplichting op te hebben, komt er zeker initiatief, dus hopelijk ook in de praktijk toepasbare systemen met een acceptabele kostprijs. Als de rest van de mest dan in prijs naar beneden gaat, hoeven de gevolgen op lange termijn niet slecht te zijn. Voor die tijd zullen dus initiatieven tot mestverwerking alle steun moeten krijgen van de sector en de overheden.”

Wilbert Hilkens, manager dierlijke productie bij ABN Amro

'Minder pieken en dalen in prijs'

„De afvlakking van de varkenscyclus betekent dat de dynamiek in de sector verandert”.

Hoe staat de sector er nu voor?

„De afgelopen jaren zijn redelijk geweest. Opmerkelijk is de afvlakking van de varkenscyclus; dit betekent dat de dynamiek in de sector aan het veranderen is. De pieken zijn niet meer zo hoog, maar ook de dalen zijn minder diep. Dit is vooral sterk zichtbaar voor vleesvarkenshouders, maar geldt in mindere mate ook voor zeughouders.”

Wat kunnen we in 2014 verwachten?

„De grootste kans voor de sector is de omschakeling naar 'Het varken van morgen'. Dit zal in 2014 grotendeels beginnen. Daarnaast is het tacklen van de mestdiscussie een kans om aan te tonen dat dit probleem kan worden opgelost. Hierbij is er een grote afhankelijkheid van de vergunningsverlenende overheden. Beide punten kunnen er voor zorgen dat de 'licence to produce' verder wordt versterkt.”

„Een bedreiging voor de sector is de afbouw van de financiering van onderzoek. Mogelijk

kan dit door de nieuwe producentenorganisatie worden opgepakt. Voor de bedrijven geldt dat het rendement al jaren onder druk staat. In de afgelopen twaalf jaren heeft het gemiddelde bedrijf niet voldoende kunnen reserveren. Dat is een zorgelijke situatie, hoewel de grote variatie er ook voor zorgt dat er een categorie bedrijven is die hier geen of minder last van heeft.”

Wat is de impact van de verplichte mestverwerking, samen met het in stand houden van dierrechten?

„Op korte termijn zal hier niet heel veel verandering in komen, wanneer wordt gekeken naar mestafvoer/mestverwerking in combinatie met dierrechten. Wel is het zo dat het perspectief voor de lange termijn iets verslechtert, doordat ook in de komende jaren geld moet worden gestoken in dierrechten. Daarnaast zal het aanbod van mest nog wat verder toenemen, zeker vanuit de melkveehouderij. Het geldt dat in dierrechten wordt gestoken, had in mestverwerking kunnen worden gestoken waardoor de totale kosten voor mestafvoer/verwerking/dierrechten op termijn kunnen dalen.”

Copyright foto

Robert Hoste, econoom varkensproductie bij LEI Wageningen UR

'De Denen hebben duidelijke voorsprong gekregen'

„De vleesvarkenshouderij is productietechnisch een middenmoter in Europa”.

Hoe staat de sector er nu voor?

„De Nederlandse varkenssector staat er gemiddeld niet slecht voor. De zeugenhouderij draait technisch heel goed, ook al hebben de Denen een duidelijke voorsprong gekregen. De vleesvarkenshouderij is productietechnisch een middenmoter in Europa. Het inkomensniveau was in 2012 en 2013 bovengemiddeld, maar niet extreem. Dit niveau komt door een combinatie van een beperkt biggenaanbod (dus betere prijs voor de zeugenhouder) en een gedaalde voerprijs. Het beperkte biggenaanbod komt doordat het aantal zeugen in Europa is gekrompen. Dat gebeurt altijd wel, omdat de bigproductie per zeug stijgt en je dus iets minder zeugen nodig hebt voor de marktvrage; vanwege de groepshuisvestingseis voor dragende zeugen is de krimp in aantal zeugen in de EU echter wat sterker dan normaal en dat heeft gevolgen voor het biggenaanbod.”

Wat kunnen we in 2014 verwachten?

„Voor 2014 zie ik twee belangrijke dossiers: het mestvraagstuk en het marktconcept Varkensvlees van Morgen, dat de sector heeft ontwikkeld samen met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel. Dat concept zal worden uitgerold en bedrijven worden

geworven om deel te nemen. In eerste instantie gaat het dan om bedrijven die al volgens een hogere standaard produceren (Beter Leven *, Milieukeur), maar dat zal niet genoeg zijn. Er zal nog wel wat water door de Rijn gaan voordat het hele benodigde volume voor de Nederlandse retail daadwerkelijk binnenboord is. De specificaties zullen dan nog wel vragen oproepen en er zal veel discussie plaatsvinden over wie de meerkosten betaalt, over het verdienmodel en over de vraag of het voldoende is om voor deelnemende varkenshouders alleen de meerkosten te vergoeden.”

„De daling in het aantal varkensbedrijven gaat gewoon door. Varkenshouders in de omringende landen krijgen de komende jaren te maken met hogere kosten voor mestafzet, ammoniakreductie en dierenwelzijn. Dat betekent een nadeel voor hen en mogelijk een krimp in de productie doordat ondernemers die de aanpassingen niet kunnen plegen, zullen stoppen. Voor de Nederlandse varkenshouder is dat een lichtpuntje, door een iets betere concurrentiepositie.” ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Copyright foto

'Dierrechten bieden een kans'

Toen staatssecretaris Dijkema vorig jaar aankondigde de dierrechten voor de varkenssector te behouden, reageerde de sector woedend. Maar Patrick Janssen ziet niet alleen nadelen.

Hij stelt: „Binnen de varkens- en pluimveehouderij wordt veel gediscussieerd over het al dan niet afschaffen van de rechten. Binnen ons klantenpakket lijkt het er op dat een meerderheid (dus ook de grote bedrijven) voor behoud van de rechten is. Op deze manier kan de veestapel, in

absolute aantallen, niet meer toenemen. Wellicht biedt dit een opening om de discussie over megastallen in een ander perspectief te plaatsen. Er komen immers geen dieren bij. Per saldo verdwijnen elders rechten en dieren. Daarnaast scoren nieuwe stallen beter op onder andere diergezondheid, fijnstof, energieverbruik, dierenwelzijn en ammoniakuitstoot. Met een goede landschappelijke inpassing moet de totale landbouw een lust voor het oog worden.”

Copyright foto